

Községi dobszó

Hegyközcstár község hírlapja 2013. VII. Évf. 10. szám, Október

Tisztelgés az aradi 13 vértanúságának emléke előtt

Október 4-én a hegyközcstári Benedek Elek Általános Iskola diákjai és pedagógusai tisztelettel és alázattal emlékeztek az 1849. október 6-án, Aradon kivégzett 13 tábornokra, az „aradi vértanúkra.” A megemlékezés ünnepélyes keretek között zajlott a község katolikus templomában, ahol beszédet mondott Farkas András, házigazda lelkipásztor.

A hegyközcstári iskola tanulói és pedagógusai idén meghitt közegben emlékeztek meg Batthyányi Lajosról és a 13 honvéd tábornokról. Az ünnepségnek otthont adó bensőséges helyszín méginkább érzékelte a gyermekszívek számára az alkalom komolyságát, a közös gyászt, melyet az aradi vértanúk mártírhála ébreszt a magyarok lelkében. A megemlékezést a helyi Tisztelendő Úr indította ünnepi beszédével, melyben kiemelte e nemzeti gyásznapi jelentőségét. Jakab Ernő történelem szakos tanár röviden összefoglalva a forradalom utáni megtorlás áldozatainak kálváriáját konferálta fel a műsort, melyet Mészáros Gizella tanítónő, Aszalós Homonai Judit magyar irodalom szakos tanár, Benke Judit református vallás tanár és

Jakab Ernő történelem tanár, felkészítésével az iskola III-VIII. osztályos tanulóinak verses-énekes műsora tette még felemelőbbé az alkalmat. A áldozatkész lelkek emléke előtt tisztelgő tanulók méltán érdemelnek dicséretet az odaadó felkészülésért és az igényes előadásért. A műsort közös ima, áhítat követte.

Bízunk abban, hogy az emlékező beszédek üzenete, a szövegek és versek eszmei mondanivalója megérintette a gyermeklelküket, hiszen a megemlékezés a történelmünk hősei előtti főhajtáson túl jelezni kívánta a pedagógusok nevelő jellegű szándékát is.

Aszalós-Homonai Judit, tanárnő

Hegyközcsatári főhajtás a vértanúk előtt

Hegyközcsatár lakossága, kicsik és nagyok, iskolások és felnőttek méltóságteljesen emlékeztek mindazokra akik életüket áldozták a magyar nép szabadságáért, azokra akiket 1848 október 6-án – a magyar nemzet gyásznapiján- végeztek ki.

A megemlékezés vasárnap a református templomban folytatódott, ahol Miklós Csaba lelkipásztor Gyásztisztiszteletét a Mikeás 7: 7-8 verseire alapozta „De én az Úrra nézek, várom az ér szabadításom Istenét; meghallgat engem az én Istenem! Ne örülj, én ellenségem! Elestem ugyan, de felkelek, mert ha még a setétségben ülnék is, az Úr az én világosságom!”

„...életüket adták több száz társukkal együtt, hogy gyerekeik, unokáik, az eljövő új magyar generáció sorsa jobb legyen, hiszen ők bíztak Istenben, bíztak abban hogy Isten megsegíti a magyar nemzetet, mert egy közös célért, eszméért harcoltak, nekik ott volt a szívükben a krisztusi hit és szeretet...” – magyarázta a lelkipásztor.

A lelkipásztor igemagyarázatában igazat adott Mitterand, néhai francia köztársasági elnöknek, aki szerint: „tisztelni kell a magyarokat, mert bár évszázadokon keresztül minden megmozdulásukat sárba taposták, mindig újra föl tudtak emelkedni”.

Az istentiszteletet követően versek hangzottak el, énekkel szolgált az egyházközség kórusa, majd mindenki kivonult a templomkertben felállított kopjafához, ahol koszorúzásra került sor és végezetül felcsendült nemzeti imánk a Himnusz.

toth zs

Az 1956-os magyar forradalom visszhangja Erdélyben (részlet)

Az 1956-os magyar forradalom nemzeti történelmünknek az az eseménye, amely Magyarországot egész évszázadunkban a legnagyobb világpolitikai szerephez juttatta.

Történetéhez szervesen hozzátartozik az az együttérzés is, amely révén az erdélyi, felvidéki, kárpátaljai magyarság kifejezte teljes azonosulását a magyar forradalom eszméivel.

1956 októbere, novembere így vált az erdélyi magyarság számára is a kommunista diktatúrával való szembenállás, a szabadság eszméiért való kiállás igazi mércéjévé.

Romániában, az erdélyi magyarság körében a magyarországihoz hasonló forradalmi megmozdulásokra, fegyveres harcokra nem került sor.

Az itteni magyarság viszont ideig-óráig visszanyerte önbizalmát, s reménykedett a totalitárius diktatúra megszüntetésében, a kötelező beszolgáltatások eltörlésében, a házkutatások, megtorló intézkedések, deportálások felszámolásában.

Mindezt a szocializmus keretei között képzelte el. Még mindig hitt "az emberarcú szocializmusban".

Értelmiségiek, egyetemisták, kétkezi munkások, földművesek fejezték ki együttérzésüket a magyar forradalom eszméivel, mindazokkal, akik fegyverrel a kezükben harcoltak a "tigris karmaiba esett" (Illyés Gyula találó megállapítása) Magyarország felszabadításáért.

Négy, 16–17 éves baróti gimnáziumi tanuló megkísérelt átszökni a román-magyar határon, hogy fegyverrel a kezükben harcoljanak a magyar forradalom védelmében. Ketten sikeresen átjutottak a zöldhatáron, november 7-e után — 1957 elején — azonban a magyar hatóságok visszatoloncolták őket Romániába, nehéz börtönöveket szenvedtek. Másokat határátkelési kísérlet közben tartóztattak le.

A legfelsőbb román párt- és államvezetés attól tartott, hogy a forradalmi eszmék átterjednek Romániába is, s ezáltal hasonló megmozdulásokra kerül sor. 1956. október 24-én délben már ülésezett a Román Munkáspárt Központi Vezetősége.

A legszigorúbb intézkedéseket, totális cenzúrát vezettek be, hogy a forradalmi eszmék terjedését megakadályozzák. Növelték a határőrség létszámát, elrendelték a gyorsadtestek riadókészültségét. A szolidarizáló megmozdulások megakadályozására diverziós céllal ismét felmelegítették "Erdély elrablásának" jól bevált híresztelését.

A Balkán "Machiavellijének" tartott Gheorghiu-Dej vezette román kommunista diktatúra számára a magyar forradalom vérbefojtása kiváló ürügyet jelentett az "ellenforradalmár-gyanús" kisebbségi értelmiségi elittel való leszámolásra.

Innen már nyílegyenes út vezetett az önálló intézmény- és iskolahálózat elsorvasztásához, 1959 februárjában a Bolyai Tudományegyetem felszámolásához. Szabédi László költő, Csendes Zoltán prorektor öngyilkosságukkal tiltakoztak az önálló magyar egyetem megszüntetése ellen.

1956 erdélyi visszhangjának megírásánál feltétlenül hangsúlyoznunk kell, hogy igen gyakran szerény próbálkozásokat nagyítottak fel óriásivá, hogy ártatlan emberek százait zárták börtönbe. Az erdélyi magyarságot elsősorban értelmiségében sújtotta a kommunista diktatúra retorziója. A "Szoboszlai-perben" 11 személyt ítélték halálra, közülük tízet kivégeztek, az "érmihályfalvi csoport" 31 elítélte közül a szamosújvári börtön kivégző helyén kettőnek oltották ki az életét. 1959-ben ugyancsak Szamosújváron végezték ki Sziígyártó Domokost. Sajnos, a statisztika nem pontos: utólag nagyon nehéz eldönteni, hogy Zsilaván, a romániai gulágokon hány magyart végeztek ki. Mintegy 60-ra tehető azok száma, akik a börtönbeli kínzások nyomán veszítették életüket.

1959. február 16-án kezdődött a "Varró-csapat" (Lakó Elemér, Vastag Lajos II. éves történész hallgató, Péterffy Irén III. éves magyar szakos hallgató és Páll Lajos III. éves képzőművész hallgató) perének tárgyalása.

TÓFALVI ZOLTÁN

Az 1956-os forradalom a községünket sem kerülte el, hiszen koncepciós perbe fogták és elítélték Petri József ifjú gimnazistát, valamint az értarcsai születésű, de Hegyközsátárban több mint 40 évet szolgáló nt. Kovács Károly lelkipásztort, akkori teológus hallgatót, megverték és megkínozták a Securitate pincéiben.

Hegyközcstár „kiscgolyáit” ünnepelték

„Minden j6ban résztveszünk!” – lehetne a hegyk6zcstári Benedek Elek Gimnázium diákjainak jelmondata, hiszen a tanév kezdete óta nemcsak az iskolapadban töltötték aktívan és kreatívan mindennapjaikat a diákok, hanem a tanítás után is.

Október 6-án az az aradi 13 vértanúra emlékezett az iskolai közösség; bábszínházi előadáson is kitörő örömmel tapsolhattak iskolánk tanulói; Pál Tímea orvostanhallgató az egészséges szájhygiénáról tartott tevékenységet az elemi iskolásoknak; a Felix-fürdői cross versenyen sikeresen helyt álltak diákjaink, nagyváradon mesevetélkedőn ügyeskedtek csapataink, most pedig az V. osztályos kiscgolyákat avattuk. Vidám hangulatban, október 25-én a hegyk6zcstári kultúrotthonban, a VIII. osztály szervezésében Balajti Ilona osztályfőnök és Oros Erika igazgatóasszony irányításával, immár második alkalommal zajlik a Gólyabál. Az esemény főszereplői az V. osztályos tanulók (osztályfőnök Aszalós Homonai Judit) voltak. A kis golyák számos feladat teljesítése során bizonyíthatták ügyességüket és rátermettségüket.

Kipróbálhatták ügyességüket ceruzaállításban, kiderült nem is olyan egyszerű dolog ez; milyen hullahopp karikázni szabályok szerint; megmutathatták tehetségüket amikor háromemeletes tornyot építettek poharakból; milyen ügyesen megmaradni a játékban ha figyelmes vagy amikor megpróbálnak a szervezők becsapni; lufival ügyességi játékot játszani; szabadon szárnyalhatott a fiúk képzelete, amikor ruhát készítettek párjuknak újságpapírból a divatbemutatóra; memória játékban is kipróbálhatták magukat és nem utolsó sorban az osztályfőnök jutalompontot szerezhettek tanítványainak lufi borotválással, mindez megszabott időre. Minden próba végén szigorúan pontozott a zsűri, akiket a játék elején sorsoltak ki a tanári karból s akik ilyenkor fontos szerepetet kapnak, Borsi Anita, Somogyi Gabriella és Lakab Ernő tanárok. A szünetekben a versenyzőket, tanerőket és a szurkoló táborát a VI. és VII. osztályos diákok viccekkel szórakoztatták.

A zsűri összegezve a begyűjtött pontszámokat meghozta döntését, melynek alapján Kalmár Éva lett a Gólyabál királynője és Kelemen Szabolcs a Gólya-király, akik megkapták a ceremóniamesterektől a méltán kiérdemelt koronájukat. A koronázás után az ötödikesek „Gólya esküvétele” következett. Jókedvvel töltötték együtt az időt az iskola diákjai és tanerői, a vicces játékok felvidítették mindenkit. Jutalmazásban a nagyváradi Ferences nővérek nyújtottak ismét segítséget, köszönet érte.

SZABÓ GYÖRGY BÜKKSZENTKERESZTI FÜVESEMBER TANÁCSAI

A "Füves Ember" Receptjei és praktikái. Szabó György idős korára is teljesen egészséges. 500 évvel ezelőtti népi-gyógyászati receptúrákat próbál ki és ad át sikerrel az utódoknak. Közismert, hogy Magyarországon több mint 400 féle gyógynövény van. Gyuribácsi több mint fél évszázada gyűjtögeti őket, elsősorban a lakóhelye környékén, a Bükkben. A régi receptúrák egyikével pl. sikerrel gyógyította meg saját kezdődő melanómáját.

R E C E P T E K:

BŐRRÁKRA:

diólevél, fehérfagyöngy, bíborhere virág 3-3-3 grammot összekeverünk, csinálunk belőle egy tinktúrát, és ezzel kell kengetni a rákos szemölcsöt, vagy foltot és teljesen leszárad, majd tünetmentes lesz az ember. Naponta 2 csészét is el kell fogyasztani ebből az italból.

KORPÁS ÉS ZSÍROS HAJ:

3 gr. Diólevelet le kell forrázni 2 dl. vízzel, majd 10 perc után be kell dörzsölni a megmosott hajba és 10 percig rajta hagyni, majd leöblíteni. Ha nem öblítjük le, akkor a hajhagymákat működésre serkenti és hajnövekedés lesz.

AGYI VÉRELLÁTÁS:

félíg megtöltünk egy kisebb dunsztos üveget megpucolt fokhagymával és 2 dl. almaecettel leöntjük. Ezt érleljük legalább egy héten keresztül, majd a két nyaki eret két oldalt időnként bekenjük és beledörzsöljük az érbe.

AGYI EREK TISZTÍTÁSA:

Cavinton helyett: 3 gr. kis téli zöld meték és 3 gr. orvosi veronika ezt leforrázzuk 2 dl vízzel 10 perc állás után megisszuk, naponta 2x 1-1 csésze.

FOGÍNGYULLADÁS, ÉS SZÁJÖBLÖGETÉSRE A LEGJOBB:

3 gr /egy csapott evőkanál/diólevél 2 dl. felforralt víz, 10 perc állás után beletenni valamilyen kis üvegbe és minden fogmosás után ezzel öblöggessünk.

CSONTRITKULÁS:

Tyútkojást megmosni, ha kiürítettük a fehérjét és sárgáját, akkor belül van egy vékony hártya, azt ki kell húzni belőle, megszáritani, leörölni és naponta egy kávéskanállal belekeverni az ételbe.

PORCKORONGKOPÁS, AMIKOR A ZSELÉS ANYAG KIFOGY A PORCOK KÖZÜL:

A boltokban kapható ételzselatint /a ráírt elkészítési mód szerint elkészítjük, és amikor már dermed, öntsünk még rá forralt vizet, és villával törjük át, hogy kenhető legyen, a fájós részre rákenjük esténként, úgy, hogy bevizezzük, vagy a térdünket, vagy a könyökünket, vagy a gerincünket és belemasszírozzuk, teljesen beszívódik, ami még marad a bőrünkön, azt nedves ruhával töröljük le. Naponta egy mokkáskanállal együnk is belőle, garantálja, hogy 6 hónap után visszatermelődik a zselé a porcok közé.

KÖTŐHÁRTYA GYULLADÁS A SZEMEN:

szemvidítófű egy csapott evőkanál 2 dl.víz, leforrázni 10 perc állás után ezzel kengetni a szemet.

SZEMÜNKRE, HA MÁR NEM LÁTUNK JÓL:

diólevél tea, egy csapott evőkanál, 2dl. víz, leforrázni, 10 percig áll és ezzel kengetni, vagy beáztatottvattapamaccsal betakarni a szemet és 10 percig pihentetni. Ha zöldhályog van, akkor 1 évig kell használni.

HOMLOK, ORR, FÜL ÉS ARCÜREGGYULLADÁS:

diólevél egy cs. evőkanál tea, 2 dl. forróvízzel forrázni, 10 perc állás után naponta 1x2x felszívni és próbálnibent hagyni az orrüregben, úgyis egy idő után kifolyik. A száját és torkot öblögetni ugyanevvel a

teával, a megmaradt megáztatott diólevelet éjszakára a fájós helyre dunsztkötésben rakjuk rá a területre. A papsajt tea hidegen készül, 2-3 órát állni hagyjuk, és ezzel kenegessük be az orrjáratot.

MANDULAGYULLADÁS ESETÉN:

közhölgés galajteát kell inni. Náthára és köhögésre a bodzavirágból készült tea a leghatásosabb.

LEGTÖBB PENICILLIN A PÓKHÁLÓBAN VAN

PAJZSMIRÍGY, AKÁR ALUL, AKÁR FELÜL MŰKÖDIK:

Apróbojtorján teát korlátlan ideig kell inni: egy csapott evőkanál, 2 dl. vízzel leforrázni és naponta meginni. A diólevél teát ugyanígy kell elkészíteni, ezzel gargalizálni kell, majd szép lassan kortyokban meg kell inni. A visszamaradt diólevelet éjszakára dunsztkötésként fel kell tenni a nyakra.

ALLERGIA ÉS ASZTMA:

Vagy martilaputea, vagy útifű tea, vagy fehér pemetefűtea, kígyószisztea, ezerjófűtea. 1 csapott evőkanál, 2 dcl. Forrásban levő vízzel leöntjük, 10 perc állás után meginni. EGY ÉVIG KELL INNI, ÉS TELJESEN TŰNETMENTES LESZ AZ EMBER. A legjobb köptető: ökörfarkkóróból készült tea: 1 csapott ek. tea, 2 dl. forróvízzel forrázni, 10 perc állás után inni. Egyébként lehet kapni a Gyuri bácsi féle Bronchitis teakeveréket, interneten is megrendelhető www.gyorgytea.hu-n

MÁJ ÉS EPE:

Nagyon sok bennünk az idegen anyag, sok a különféle vegyszer az élelmiszerekben, volt egy konferencia és ott elmondták, ha továbbiakban

is ennyi vegyszeres ételt eszünk, a fehér emberekből csak 7% marad meg a földön.

KESERŰ ÉTELEKKEL KELL A MÁJAT TISZTÍTANI ÉS INGERELNI AZ ÜRÜLÉSRE AZ EPÉT.

Ilyenek: a pemetefű tea, az ezerjófű tea, a gyermekláncfű leveléből készült tea, a rukkola saláta /nagy bevásárló központokban lehet kapni lilás színű saláta/ nagyon keserű, de minden nap a salátánkba keverjünk bele egy kicsit. > HA MÁR CISZTA VAN A MÁJBAN AKKOR A LEGJOBB a diólevélből készült tea. 6 hétig kell inni és a leforrázott diólevelet dunsztkötésben éjszakára a májra kell tenni.

MAGAS KOLESZTERIN:

nem jó, mert az érfalakban lerakódik a zsír, normál értéke 0-5.1, ha már 4 felett van az kifejezetten nem jó érték. Tyúkhúr teát kell inni, addig, amíg az érték nem lesz jó.

EPEKŐ:

minden, este sok retket kell enni, de csak este, mert napközben szinte mérgezi a szervezetet a retek.

GYOMORÉGÉS:

Étkezésnél, minden falatot legalább 60x meg kell rágni, az íze is ilyenkor jön ki az ételnek. A hurutos gyomorsavat termel és ettől ég a gyomor, ennek kiváltó oka a gyomorideg. 6 hétig 1 csapott evőkanál orbáncfű 2 dl. forróvíz, 10 perc állás után minden nap meginni.

SAVTERMELES:

csökkentésére fehérakácvirág tea.

LÚGOSÍTÁSRA:

fehér árvacsalán tea.

A 6 hetes kezelés után 6 hét pihenő és megint lehet kezdeni előlről. 2 naponta meg kell inni 2 dl. vízben feloldott 1 teáskanál szódabikarbónás vizet. Széklet: Sok rostos ételt kell enni. Az alma lereszelve hashajtó, ha pedig rágjuk, akkor hasfogó.

NAGYON JÓ SZÉKLET

van a szilvától, szőlőtől, Igmándi keserűvíztől.

HA SZORULÁS VAN,

akkor erősségi sorrendben az alábbi teákat lehet fogyasztani: Gyujtoványfű-tea, mezei kótáng virág hígabb

széklet kökényvirág kutyabengekéreg a legerősebb, vagy a bodza fiatal rügye.

HASMENÉS:

Nem jó a kamillatea, mert teljesen szétroncsolja a bélbolyhokat. Diólevél tea fogyasztása 6 hétig. Vadsóskamag nyersen darálva.

ARANYÉR:

Nagyútifüvet zöld állapotában megmosni, megcsipkedni és sűrűre elkészíteni, éjjelre rá kell kenni, még ha belül is van az aranyér, akkor is rá kell kenni. Télen szárított állapotában nem olyan hatásos, mint nyáron, de ha leforrázzuk az 1 csapott evőkanál nagyútifüvet, és utána leöntjük róla a vizet 10 perc állás után, ugyanúgy használhatjuk, mint zöld állapotában.

IZÜLET:

pld. Köszvény: erdei málna levél és fekete hamvas szeder összekeverve, 1-1 csapott evőkanállal 2 dl. forró vízzel leforrázva, 10 perc állás után naponta 2x egy-egy csésze, 2 hét alatt már eredmény van. A hús evése egy héten 1x ajánlott, még ha nincs is köszvényünk, akkor is.

RHEUMA: réti legyezőfű

HA A VESÉNK

nem dolgozik rendesen, akkor a méreganyag lerakódik az izületekben. Vesét működteti, tehát vízhajtó: a bodzavirág tea, aranyvesszőfű, yírfalevél /még vesekő esetén is hatásos napi 1 csésze fogyasztása esetén/, tejoltógalaj, csalánteá /de csak 6 hétig lehet inni, majd 6 hét pihenő után újabb 6 hét/.

LÁBIZZADÁS VAGY KÖRÖMGOMBA VAGY HIDEGLÁB:

diólevélből készült teával mosogatni, vagy áztatni a lábat. Lábgomba esetén pedig: tölgyfakéreg teát kell használni. Éjszakai izzadás elkerülése végett a zsálya tea a legjobb esténként.

MAGAS VÉRNYOMÁS:

vagy a vesétől, vagy a szívtől, vagy a koleszterintől van. Ha a vesétől van /ezt orvos állapítja meg, hogy jó-e a vesénk/, akkor a vízhajtásnál leírt teákat kell iszogatni naponta 2 csészével. > Ha a szívvel van a gond /orvos/, akkor a galagonya virágos hajtásából készült tehát kell naponta 2 csészével fogyasztani, a szívizmot rugalmasan tartja, a szívritmust, pedig szabályozza. Baloldali hátsófalai szívinfarktus elkerülése végett 2-3 naponta 1-2 csészével kell meginni 160-as vérnyomás felett. Minden reggel fehérfagyöngyből készült teát kell inni, amit hideg vízben egész éjjel áztatunk, és reggel meglangyosítjuk, a legjobb vérnyomáscsökkentő tea.

65 ÉVEN TÚL:

1 hónapban 1x vagy 2x cickafark tea egy nap két csésze hirtelen szívhalál elkerülése végett.

VASHIÁNY:

szederlevélből készült tea a legjobb.

IMMUNERŐSÍTÉS:

Kakukkfű tea napi egy csésze, vagy a Béres csepp és C-vitamin /pld. csipkebogyó, amit áztatni kell, a méregzöld színű paprika, káposztafélék, savanyú káposzta, citrom, citrusféle gyümölcsök. Megázásos időszakban, pedig naponta inni a bugás macskamenta teát /én iszom nagyon finom/.

PROSZTATA:

Ha éjjel 2-nél többször kell pisilni, és akadozva jön a vizelet: 1 hónapban 1x kisvirágú füzike tea 2 x 1 csészével. Meg kell tanulni a prosztatata-tornát, ami abból áll, hogy a pisilést meg kell szakítani többször, és ezzel izmosítják a prosztatájukat a férfiak.

Ha már megnagyobbodott a prosztatata, akkor a következő teát kell inni, amit forrázni kell: PORCSINFŰ, KORPAFŰ, KISVIRÁGÚ FÜZIKE, ezt össze kell keverni és 1 púpozott evőkanál teát le, kell forrázni 2,5 dl. vízzel, 10 percre lefedjük és állni hagyjuk, naponta 1 csésze.

tallózta tóth zs.

Októberi jeles napok

Október 15.

Szent Teréz napja.

Sokfelé szüretkezdő nap volt, például Baranyában vagy a Balaton szőlőtermő vidékein. Egerben Teréz-szedés az ekkori szüret neve. Bácskában, Bánátban asszonyi dologtíltó nap volt, nem moshattak, süthettek. A szüret a parasztgazdaságban nagyon fontos esemény. Általában a falubéli gazdák segítettek egymás szőlőjében a szüretelésnél, illetve bér munkásokat is alkalmaztak. A házigazda a szüretelőket megvendégelte, annak befejeztével pedig szüreti bálakat is tartottak. Szokásban voltak bizonyos szüreti mulatságok is, természetesen a munkák utolsó napján az ún. végzésekor. Ilyen tréfás szokás volt az uraság megkötözése, szüreti koszorú készítése (mint aratáskor az aratókoszorú), a gazda köszöntése tréfás versekkel, a legjobb szedők megajándékozása. A szüreti felvonulásokon gyakori az ún. baksus figura (Bacchus görög boristen nevéből), egy hordón ülő bábu, kezében poharat, lopótököt tartva.

Október 16.

Gál napja,

Baranyában úgy tartják ettől a naptól kezdve érik a makk, ami a sertések kedvelt eledele volt. Halászó vidékeken Gál napján tartják az utolsó nagy halászatot, mert utána a halak a folyómeder mélyére ássák magukat, halat fogni már nem lehet.

Október 20.

Vendel napja.

A legenda szerint Vendel ír királyfi volt, a VII. században élt. Rómába zarándokolt, majd egy gazdához szegődött pásztornak. Ezért a jószágtartók, juhászok védőszentjükként tisztelték elsősorban a Dunántúlon. Gyakran ábrázolták pásztorruhában, lábánál kutyával. Kultusza viszonylag újkeletű, a XVIII. század során alakult ki. E napon nem fogták be az állatokat és vásárra sem vitték őket, nehogy Vendel elvigye az állatokat, azaz valamilyen fertőző betegség üsse fel a fejét a nyájban. A szent tiszteletére körmeneteket rendeztek, a pásztorok pedig ünnepet tartottak.

Október 21.

Orsolya nap szüretkezdő nap a Somló-vidéken. Időjárás-jósló nap is, azt tartották, ha szép az idő, karácsonyig enyhe marad.

Október 26.

Dömötör, keresztény vértanú napja. Az ország keleti felén a pásztorok védőszentje. Juhászújévnak is nevezeték, mert sokfelé ezen a napon számoltak el a juhászokkal, fizették ki a bérüket, meghosszabbították vagy megszüntették a szolgálataikat. Szent Mihály napjához hasonló jelentőségű nap a hajdani gazdasági évben. Nagy állatvásárokat is tartottak Dömötör napon. A hortobágy környéki pásztorok nagy mulatságokat rendeztek ezen a napon, birkapaprikást főztek, majd táncmulatságot tartottak. Ezért juhászbálnak is nevezték.

Október 28.

Simon-Júdás napja, Hegyalján szüretkezdő nap. Az időjárás viszonylatában azt tartották, ha ettől a naptól kezdve Márton napig (november 11.) szép az idő, jó jövő évi termés várható.

KERTI NAPLÓ

Továbbra is vethetünk még spenótot és sósót.

A hagymát ha még nem tettük szedjük fel és ritka szövésű zsákokban vagy vékony rétegben kiterítve levegős helyen az 1-2 C-ot minél jobban megközelítve tároljuk.

A sárgarépa és petrezselyem gyökereit a hónap végén szedhetjük fel. Pincében homokba rétegezve lehet a legjobban tárolni. Ha nincs pincénk és nincs drótféreg és cserebogárpajor a kertben (a krumplink nem volt rágott) elvermelhetjük gödörbe vagy prizmába. A közepén legyen szellőző és egérméreg (ha nincs macskánk). Ha elég nagy, az alján is vezessünk végig egy szellőzőrácsot.

A pasztinák(peszternák) átlagos teleken áttelel földben is.

Ha fagy várható gyorsan letakarva fóliával még megmenthető a paprika, paradicsom, zöldbab, tökfélék.

A besztercei szilva a legalkalmasabb a lekvárfőzésre és aszalásra.

Lekvárnak cukor nélkül kb. 6 órán keresztül sűrűsödésig főzve lesz a legjobb. Még forrón rakjuk üvegbe és tetejére egy kis pálinkát meggyújtva majd gyorsan lezárva sokáig tárolható lesz.

Amennyiben szükséges szüret után se hagyjuk magukra az alma- és körtefákat. Még permetezhetünk varasodás és kaliforniai pajzstetű ellen. A permetezőszerbe tegyünk bór tartalmú levéltrágyát. Ez növeli a termés mennyiségét. A bór csonthéjasoknak és bogyósoknak is adhatjuk. Ilyenkor adva ugyanúgy hasznosul, mint virágzáskor.

Adhatópl.Damisol, Fitohorm, Phosynbortrac.

Az őszibarack levélhullása elkezdődött, kaput nyitva az ágelhalás betegségek rügyalapi fertőzésének. Hosszú és biztos védelmet nyújtanak a réztartalmú szerek, melyek közül elsősorban a Champion vagy a Cuproxat emelhető ki. Ugyanezeket és a Topsint vagy Fundazolt is használjuk a beteg ágrészek levágása után más csonthéjasokon.

A díófa metszésének ez a legkedvezőbb időszak, mert tavasszal nagyon könnyezik. Persze ha most elmarad, a tavaszi metszés sem árt meg neki túlságosan.

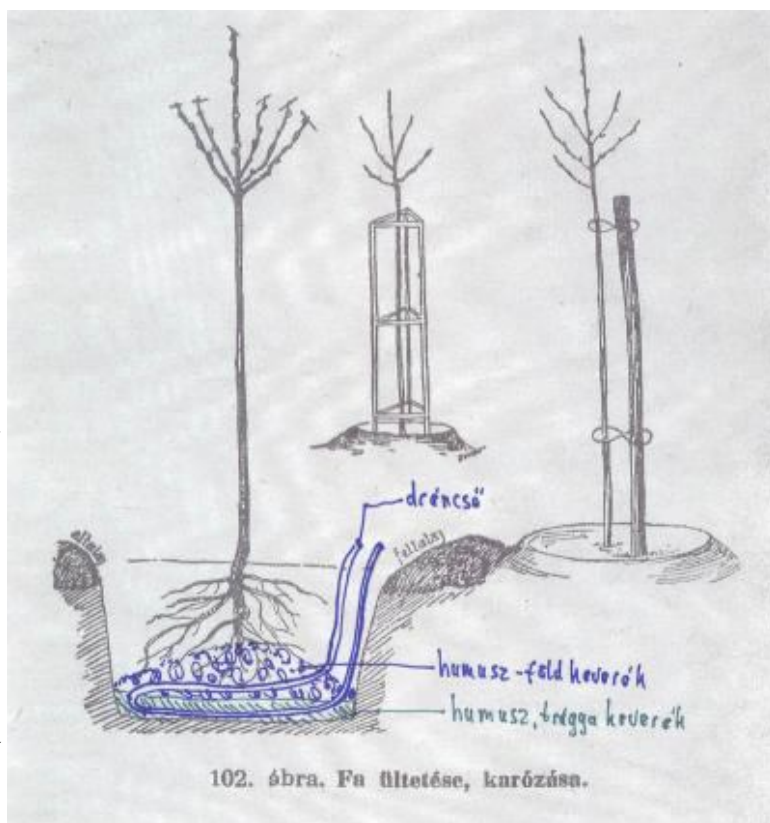
Ha még nem metsztettük meg a ribizlibokrokat most tegyük meg. Irtsuk ki a ribizskelepke hernyóit. Ritkítsuk az elsűrűsödött, előregeedett bokrokat. Nézzük át fáinkat, hogy nem látunk-e a törzsük mellett fűrészporszerű anyagot. A fában élősködő hernyók okozzák ezt. Kicsit megkaparva és dróttal benyúlva elpusztíthatjuk őket.

Most még lemetszhetjük az elszáradt monília meggyágakat, ha eddig nem tettük. Lombhullás után már nehezebb észrevenni ezeket.

Szabadföldbe vethető a díszmák, szarcaláb, körömvirág magja, ezek a téli hidegre nem érzékenyek és tavasszal így hamarabb virágoznak.

Cserépbe ültethetjük a jácintot, nárciszt, tulipánt, krókuszt és a többi apróhagymást. 1/3 részük álljon ki a földből. Ezután 2 hónapig 8-10 C-on tartsuk, begyökere-sedésig. Utána hajtathatjuk.

Ha fagy várható vigyünk be a szobanövényeket, fagyérzékeny áttelelő balkonnövényeket, de előtte nézzük meg, hogy nem fertőzöttek-e pajzstetűvel, gyapjastetűvel, takácsatkával. ha igen permetezzük le, mossuk le káliszappannal. A krizantémot bimbózzuk le, fedjük le fóliával vagy cserepezzük be, és vigyünk be fagyveszély esetén.

102. ábra. Fa ültetése, karózása.

KERESZTREJTVÉNY

*	TEVÉ- KENY- RÁMENŐS	ADÁS- VÉTEL	FIZIKAI FOGALOM	AZ ABC UTOLSÓ BETŰJE	SZÍV, KÖLTŐI SZÓVAL	BÁRANYA MEGYEI KÖZSÉG	ÜGYNÖK	FÉLIG ÜL!	KÖLTŐI SÓHAJ	LÁBUJJ, ANGOLUL	*	CICERO NYELVE	ESSZÉJE	SZÜG- FÜGG- VÉNY
DRÁMÁJA	▶	▶	▶	▶	▶	▶	▶	▶	▶	▶	OL. LÍRA, RÖVIDEN ANORÁK	▶	▶	▶
LÉGNEMŰ ANYAG ILLATA	▶							CSAPA- DEK ÉNEKES- MADÁR	▶		▶			
...HOLLO: FINN FUTÓ	▶			ODÚ SZABÓ MAGDA REGÉNYE	▶			▶	MOSTAN- TÓL ÉBRESZ- TŐ	▶				
SZEMMEL ÉRZÉ- KELO	▶			▶	MADÁR- DAL DTÜLI HELYSÉG	▶			▶	ALKAR CSONTJA FRANCIA ÍRÓ	▶			
FAZEKAS ECSETJE	▶				▶	VASI HELYSÉG EBBEN AZ IDŐ- PONTBAN	▶			▶				
ÚT JELE A FIZI- KÁBAN	▶	PÁSZTOR- KUTYA CÉL JELZŐJE	▶			▶	FFINÉV VÉKONY SELYEM- SZÖVET	▶				PERON SZÉLE! PÓDIUMI	▶	
*	NEM EN- GED BE VEGYTANI TUDÓS	▶					▶	VÍZLÁ- GYÍTÓS PARKOS TERÜLET	▶			▶		
... BÜNÖS (HERZEN)	▶			UTÁL GONOSZ SZELLEM	▶			▶			CINK KÜZDE- LEM	▶		EGÉSZEN PICI
ÉTEL FELE!	▶		MAGAS KAMASZ LÁTOMÁS	▶					ROCK- OPERA BŐR RÉSZE	▶	▶			▶
MESTER- SÉGES	▶		▶		NŐI NÉV FÉNYEL- NYELŐ	▶			▶	INDUL AZ INDULÓ! APRÓCS- KA	▶		A NAP VEGE! ELÁJUL	▶
GÖRÖG EREDETŰ FERFINEV	▶				▶		FÖLDRE TEMET VIZESEDŐ	▶		▶				▶
BELSEJÉ- BEN LÉVŐ	▶					ÖSSZE- KÖTŐ ÚJHOLD RÉSZE!	▶							
VÁNDOR- LÁS LE- ÍRÁSA	▶					▶		GÖDÖR ANYAGA LÖNI KEZD!	▶					
ITT ÉLT	▶							▶		SZÍN	▶			

VICCTURMIX

Az orvos bánatos arccal mondja a betege anyósának:

- Asszonyom, legyen felkészülve a legrosszabbra, a kedves veje legfeljebb már csak pár órát élhet.
- Na, szép kis doktor maga! - mondja az anyós.
- Most mit csináljak azzal a sok orvossággal, amit egy hétre rendelt?

Az én anyósom olyan, mint a húsvéti tojás.
Erősen festett és előbb-utóbb összetöröm!

Az anyós a vejének:

- Fiam, én nem tudnék élni nélküled!
- Ezt bizonyítsa is be, mama!

rén három hónapos ismeretség után így szól a barát-
jához:

- Úgy szeretném már megismerni a rokonságodat! Mikor mutatsz be végre nekik?
- Pillanatnyilag lehetetlen drágám: a gyerekek az anyósomnál vannak, a feleségem pedig elment szabadságra.

Lapszerkesztő: Tóth Zsolt Zsigmond

Kovács bemegy egy nőikalap-üzletbe:

- Kérem, az anyósomnak szertenék egy kalapot ven-
ni.
- Milyen feje van önagyságának? -kérdi az eladó.
- Randa!

Van riasztó a kocsidban?

- Persze, benne ül az anyósom.

Két barát,akik régóta nem látták egymást, találko-
znak és érdeklődnek egymás családjá iránt. Kérdezi
az első:

- És az anyósod, hogy van?
- Hát, mint a föld, válaszol a másik.
- Hogyan?
- Öreg, hideg és ráncos!

Józsi bácsi a házmesternek:

- Jöjjön mán fel, az anyósom ki akar ugrani az abla-
kon.
- Dehát ahhoz miért kellek én?
- Mert nem tudja kinyitni az ablakot.